

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concionatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus XII. Terrenis pasta illecebris non potest invenire pascua
consolationis cœlestis.

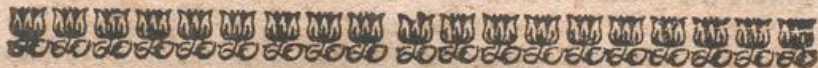
[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

Discant
Rectores
à Chri-
sto. regere
oves suas

ovibus, de cælo descēdit, nō pas-
cens semetipsum delicatā men-
sā, aut divitiis, sed in suā pau-
pertate, vix tantum lactis & la-
næ sumens, quo se vestiret, &
sustentaret; bonus pastor, qui
non fugit, ut mercenarius, sed
vitam & sanguinem pro ovibus
liberaliter fudit, qui propriam
etiam carnem & sanguinem o-
vibus in cibum & potum reli-

quit. O bonum pastorem!

Quis pastor oves proprio pascit cruore? S. Chry-
exclamat Chryostomus: Hoc (ost. hom
Magistro officium veri pastoris 60. ad
addiscite mundi & Ecclesie re- populum
ctores, sic oves vestras custo-
dite, super illas vigilate, præ-
ite, pascite, & tanquam boni
pastores invenietis pascua cum
ovibus vestris in cælesti
patria, Amen.

DISCURSUS XII.

Vau,

Facti sunt principes ejus, velut Arietes
non invenientes pascua. *Thren. i. v. 6.*

DE ANIMA.

*Terrenis pasta illecebris, non potest invenire
pascua consolationis cælestis.*

I. **P**ulcherrimè à Deo exor-
nata est anima humana,
non tantum ad imagi-
nem & similitudinem
ejus formata, & tam naturali-
bus, quàm supernaturalibus do-
nis dotata, sed etiam gratiâ san-
ctificante, tanquam gloriâ in-
choatâ, vestita, & circummor-

nata, ut similitudo templi. De-
plorat autem Propheta hoc ver-
su, quod egressus est à filia Sion,
(ipsâ scilicet animâ) omnis de-
cor ejus; dum nempe in pecca-
tum prolapsa anima, divinâ gra-
tiâ privata, in scelerum sentina
volutatur, non tantum deco-
re ac pulchritudine, sed solitis

st onb

Ratio est quasi Princeps. quoque consolationum pascuis viduata: Facti sunt principes eius, velut artes, non inveniuntur pascuis.

Glossa Ord. Interlin.

Sensualitas est quasi formula.

Sed quinam hi principes, & dominantes reguli in ipso homine, vel animâ? *Animi motus rationales*, respondet glossa: qui tanquam Principes & reguli sensualibus motibus dominari deberent; & hi quidem servi pascua sua, & consolationes in terrenis tantum, sensualibus, corporalibus, & fluxis gaudiis, & deliciis habent. Principes vero, id est, rationales motus & potentia, in caelestibus, divinis, ac solidis consolationibus pascuntur. Plures subinde reperiuntur etiam inter Christicolos, qui ita consolationum caelestium, & spiritualium pascua frequentare velint, ut tamē pascua terrestrium consolationum non amittant, & Principes & servos (rationales scilicet, & sensuales motus & potentias) consolationibus cum spiritualibus, tum corporalibus pascere solliciti. Sed in hoc casu erunt principes eorum, velut arietes non inveniunt pascua, non enim possibile est animam caelestibus simul & terrestribus consolationibus pasci.

II. Gencl. 13. v. 9.

Altercatio quondā exorta erat inter pastores Abraham & Loth ob nimiam gregum copiam; ne itaque jurgium ex pastoribus derivaretur in ipsos Domi-

nos, Abraham prudentiâ & pacis studio præcellens, separationem præterdit: optionem quidem pascuorum nepoti relictaurus; *Ecce universa terra coram te est; recede à me obsecro: si ad sinistram ieris, ego dextram tenebo, si tu dextram elegeris, ego ad sinistram pergam.* Elevatis Loth oculis, ut aspexit jucundissimam Sodomorum planitiem, illuc secum gregibus suis contulit, & habitavit in Sodomis: Abraham verò habitavit in terra Chanaan. Egrege in hunc passum observat Hugo Carenensis, quod congruè per Abraham ratio, per Loth sensualitas, sive caro accipitur; Greges affectiones, & desideria eorum; Pastores, cogitationes, vel prudentia spiritus, & prudentia carnis, inter quas est rixa continua. Quare simul habitare nequeunt: Sed, si tu sinistram, ego dextram tenebo, & si tu dextram elegeris, ego ad sinistram pergam. Hoc dicit spiritus, sive ratio (ait Hugo) quia quod dextrum est carni, sinistrum est spiritui, & è converso. Separantur ergo Abraham, & Loth, spiritus & caro, ratio & sensualitas, Loth eligit declivia circa Jordanem, & ab oriente recedit, sed damno suo, nam uti bene notat Gregorius. *Loth amena eligit, utilia refugit, de loci pulchritudine capiunt, ab hostibus captivatur.* Nequibant simul stare Abraham, & Loth, pastores Abraham,

Abrahâ separatur à Loth.

Hugo Card. hic. Abrahâ est ratio. Loth sensualitas.

Pastores & greges.

Apud Hugo.

Sensualitas pascitur in Sodomis.

ham, & pastores Loth, nec simul pasci poterant greges Abraham, & greges Loth, quia sicut spiritus & caro, ratio & sensualitas, prudentia carnis, & spiritus pacificè invicem vivere sic eorum greges, affectiones & motus, rationales scilicet & sensuales uno campo, & prato pasci nequeunt. Recedat ergo Abraham, recedant motus rationales, spiritus, & ratio, non inventientes pascua in Sodomis, in amaranis, declivis, & paludosis carnis & mundi hujus deliciis ad occidentem, recedat à Loth, à sensualitate, prius enim, quam hinc separatus fuerit Abraham, nec sibi, & pastoribus pacem, nec gregibus suis pascua inveniet. Abrahamus à Loth segregatus collocutorem Deum habere meruit: Dixitque Dominus ad Abraham, postquam divisus est Loth ab eo: Leva oculos tuos... omnem terram, quam conspicias tibi dabo, &c. Leva oculos, id est, *caelestia contemplare* (explicat Hugo,) quod non potest quis facere, nisi fuerit prius divisus à Loth, id est, *à carnalibus desideriis.*

Cum Abrahamo ergo à Loth, id est, à sensualitate divisus spiritus, in caelestium contemplationem elevatus, jam vera, jam optima invenit pascua, & cum Psalmista exultabundus exclamat; *Dominus regit me, & nihil mi-*

hi deerit, in loco pascuae ibi me collocavit: Super aquam refectiois educavit me. Qui hoc pastore regitur, pascuorum nunquam defectum patietur. Nam ipso teste: Si quis ad me introjerit, ingrediatur, & egredietur, & pascua inveniet, scilicet, *divinam consolationem, juxta Hugonis expositionem.* Anima verò in Sodomis, & sensuum delectationibus habitans, tanquam *in terra deserta, & in via, & in aquosa,* Psal. 62. *consolationum verarum & celestium nullatenus pascua inveniet, & errabunda, ac desolata vagabitur, sicut aries non inveniens pascua.*

Quare David has consolationes terrenas meritò recusavit; *Renuit consolari anima mea: memor fui Dei, & delectatus sum.* Optimè notandum, antequam se Propheta Regius delectatum, sive consolatum assereret, quòd prius abnegationem consolationis terrestris, tanquam principium privativum supposuerit: *Renuit consolari anima mea. Primum enim est* (scribit in hunc passum devotus noster P. Franciscus Titelmanus) *ut quis consolationem externam omnem propter Deum respuat; zelotes enim est Deus, nec aliorum secum patitur amores; alienis consolationibus occupatos, suae consolationis, ac visitationis non dignatur beneficio.* Divortium ergo prius ab externis con-

Prudentia carnis & spiritus non possunt simul stare

Hugo Card. Debent separari.

Psal. 22. v. 1.

Joan. e. 10. v. 9. Hugo in

Thren. c. 1. v. 6. hic.

Psal. 62. v. 2.

III.

Psal. 7. v. 3.

Titelmanus hic.

Deus non patitur iuxta se consolationem Creaturam.

consolationibus faciat necesse est, qui divinis sponsi visitationibus desiderat recreari: digerat, vel potius evomat, oportet, consolationes terrenas, & carnales & famem evacuatus à carnalibus deliciis stomachus irritet, ut cum filio prodigo panem paternæ domus esuriens, recogitet cœlestes devotarum animarum refocillationes, quanti mercenarij in domo patris mei abundant panibus, & ego hic fame pereo? Animam peccatricent & prodigam, quæ jam rejecto porcorum cibo jejunum, & vacuum gerit stomachum, fame perire non patietur cœlestis Pater, sed vitulum saginatum occisurus, juge bonæ conscientiæ convivium, & symphoniam internæ consolationis instituet, siquidem consolari amplius inter Epicureos porcorum greges renuat, nam siliquis porcorum, & pane cœlestis patriæ simul frui non licet, sed stomachus, ac gustus bene prius ab illis expurgandus: Sicut enim mens à terrenis jejuna, cœlestia esurit, sic illis saginata, hæc nauseat.

Luc. 15. v. 17.

Anima vacua esurit Deū

V.

Gustus in homine destruitur per carnalia.

Si quando aliquem fructus minus maturos & sapidos commesse cōtigerit, dentes inde stupescunt, & gustus taliter alteratur, ut subsequentes etiam delicatissimi cibi parū sapiant. Sic & febricitantis gustum effusus

humor biliosus ita reddit insipidum, ut esculenta oppipare præparata, ac melle, saccharoq; affluenter condita, amarum tamen reddant saporem. Sic & anima febrilibus malignarum passionum, & desiderijs terrenarum consolationum paroxifmis concussa, vel immaturis, & noxijs carnalium illecebrarum, aut gulæ illecebris gustatis seducta, jam spiritualium consolationum saporem amisit, jam dentes obstupuerunt, jam febrilibus desideriorum ardoribus gustus infectus est, ut prædominante bilioso passionum humore, nec mel, nec saccharum divinæ consolationis gustari valeat. Hinc est, quod tales miseri homines, vel consolationes divinas nauseantes, vel earum dulcedinem ignorantes, ad exterarum, mundanas, & carnales se convertant. *Quid enim restat* (ajebat Pater meus Seraphicus) *quando anima caret spiritualibus delicijs, quam ut caro convertatur ad suas.*

Conformitates l. 1. fruct. 4. P. 2.

V.

A serpente Eva, ab hac seductus Adam de fructu verito, immaturo ducti appetitū, comederunt; Patres comederunt uvam acerbam & dentes filiorum obstupuerunt. Ab hoc amaro fructu dentes omnium filiorum Adæ, originali peccato infectorum, ita obstuperunt, ut etiamnum gustus totaliter deprava-

Jerem. 31. v. 25.

tus,

Adam ^{et} *tus*, cœlestia gustare non va-
ie ^{et} *mus* cogleat, & hinc caelestium sapore
no ^{et} *vis* ^{et} *u-*
orem, neglecto, ad terrenas, & car-
nales consolationes se conver-
tat, Protoplastorum nostrorum
exemplo inductus.

Nam antequam de verita ar-
bore hi gustarent, originali ad-
huc innocentia præditi, & solo
Deo contenti, carnales deli-
tias non quærebant. Ejectus

Gen c. 4. ^{v. 1.} veròe paradyso, *Adam* cognovit
Etiam uxorem suam. quod accu-
rate notat Cardinalis à S. Ca-
ro: In paradyso continuerunt, egres-
si statim ad carnales delicias transie-
runt: Deficiente enim spiritali sola-
tione, curritur ad temporale. Unde

1. Reg. 15. dum diceret Samuel Sauli:
abiecit te Dominus; statim Saul
dixit: honora me coram populo: Qua-
si diceret: Ex quo amisi solatium Do-
mini, curram ad solatium mundi,
utrumque enim simul haberi non po-
test. Magnus hic, & usitatus
valde est in fidelibus Christianis,
& Dei servis defectus, ut
deficiente consolatione spiri-
tuali, statim se convertant ad
temporales, ad sensualitatis
commoditates, ad conversatio-
num sæcularium, & jocorum,
lusuum recreationes, ut abje-
ctionis pertasi auram sæcula-
rium & humanas laudes captare,
applausum quærere inten-
dant, & ad solatium mundi cur-
rant, utrumque enim simul ha-
beri non potest, ut pascuis di-

Quæritur
tempora
le.

vinæ & cœlestis simul conso-
lationis fruamur.

Est & aliud miserorum ge-
nus, qui non quidem externis
consolationibus aut carnalibus
se totos devovent, sed tamen
cum his spirituales quasi condi-
re, vel copulare peroptant, cum
tamen huic matrimonio facien-
do obstet impedimentum diri-
mens, nempe *cultus disparitas*.
Profundè de talibus in utramq;
quasi partem claudicantibus
memoratus Titelmannus sic lo-
quitur: *Quis* tametsi nonnunquam
us, quæ Dei sunt recogitandis inten-
dunt animum, nolunt tamen abice-
re amores alienos; consolationes ex-
traneas, à mundo, à carne oblatas
nimium libenter amplexantur; prop-
ter quod non merentur suavitatem
divinæ delectationis gustu mentis per-
cipere, quoniam etsi Deo videantur
præbere mentem, servant tamen alie-
nis consolationibus affectum, ut in
eum sese gustus supernæ dulcedinis non
possit instillare.

Planè moderna Christiano-
rum turma maximè in hoc de-
sudere videtur, ut modum, &
medium terminum inveniat, ut
adharere Deo possit, tamen à
creaturarum delectatione non
separanda, & taliter harum
consolatione fruatur, ut tam-
en divinam non deperdat.
Sed frustra & vano labore con-
sumitur, nam teste illuminato
Thaulero: *Delectatio Dei, & de-*
lectatio

VI.

Solutio
terrena
& cœle-
stia.

Titel. cit.

Non pos-
sunt simul
cop. lari.Impossibi-
le est.Io. Thaul-
serm. Na-
iv. B. v.

lectatio creaturarum in eodem persistere non possunt, emittant vel sanguineas lacrymas, at istud obtinere non poterunt. Estio, quod ista delectatio non sit impura & carnalis, modò minimum quid affectus, & consolationis habeat, quod purè Deus non sit, qualis v.g. esse poterit accepta propinquorum amicitia, & conversatio, &c. jam obstaculum divinæ poneret consolationi.

VII. Quid obsecro purius, quid sanctius sub cœlo unquam vel fuit aut esse potuit, ipsâ sacrâ unigeniti Filij Dei humanitate?

Christi
præsentia.

Nihilominus cum ea, qua in eo apparuit benignitas, & humanitas discipulis acceptabilem redderet ipsius conversationem, ac præsentiam, non tam animæ, quàm etiam sensibus externis consolatoriam, ideò declarat se ipsâ Veritas aterna: Ego veritatem dico vobis: expedit, ut ego vadam. Et quomodo expedit ineruditis discipulis subtrahi Magistrum? Filijs teneris patrem? in cujus præsentia pusillus grex securè confidebat? Imò verò affirmat summa Veritas: Expedit vobis, ut ego vadam.

Consolator
non venit

Et quare hoc? Si enim non abiero, paraclitus non ventet ad vos, nempe Spiritus sanctus, qui consolator dicitur.

O Bone JESU! quibuscum loqueris? Nunquid cum Apostolis tuis, viris utique sancti-

P. Franc. Iosephi Op. IV.

tate & miraculis, famosis? Et cujus hi amabant præsentiam? Nunquid sacratissimæ humanitatis tuæ, divinæ personæ inseparabiliter conjunctæ? quæ erat speculum sine macula, & fons omnis munditiæ, ex cujus oculis coruscabant radij omnis sanctitatis & puritatis? qui tangendo peccatores immundos, puros fecit, & castos? Quomodo ergo ex conversatione tam puræ humanitatis & benignitatis retardari potuit Paraclitus, & influxus divinæ consolationis? Planè si ex affectu, & amore præsentia illius, consolatori, & consolationi divinæ mora parabatur, quod non impedimenti afferet conversatio & præsentia hominis vani, mundani, jocosæ, ne dum dicam comptarum mulierum, & attractivâ affabilitate præcellentium, licet nullum inordinati motus & affectus sit periculum, sed piis discursibus, & devotis colloquiis plena sit conversatio. His non attentis, ego veritatem dico vobis, expedit, ut amica fratrum omnium & sororum abscindatur conversatio, & præsentia; hac enim durante, paraclitus non veniet ad vos. Si enim Apostoli (infert solidissimè Bernardus) adhuc carnî dominicæ inhaerentes, quæ sola sancta (quia sancti sanctorum) erat, Spiritu sancto repleri

S. Bern.
serm. 9.
de Ascensu.

○

pluri

Solatij
funditus
renuntiã
dum.

pleri nequierunt, donec tolleretur
abeis, tu carni tuæ, quæ sordidissi-
ma est, astrictus, conglutinatus, il-
lum meracissimum spiritum, te putas
posse suscipere, nisi carnis istius conso-
lationibus funditus renuntiare tenta-
veris? Et creaturarum omnium
affectum funditus ejeceris?

VIII.

Notabile valde est, quòd Mel-
listuus ad consolationes, & con-
solatorè cœlestè recipiendū,
non tantum terrenis conso-
lationib' renuntiandū, sed funditus
renuntiandū docet; Sunt enim
subinde, qui renuntiãsse videntur
omnibus creaturis, sed non
funditus, de quibus idem san-

S. Bernard
ibid.

ctus Paulus superius scribit. A-
mant enim in carne sua terrenas
consolatiunculas, sive in verbo, sive
in signo, sive in facto, sive in aliquo
alio: & si hæc interrumpunt aliquan-
do, non penitus rumpunt... Et eo-
rum compunctio non cõtinaua, sed ho-

Vinum
novum in
utres no-
vos.

varia est. Impleri autem visitatio-
nibus Domini anima non potest, quæ
his distractionibus subjacet, & quan-
tò magis illis evacuabitur, tanto am-
plius illis implebitur, si multum, mul-
tum: si parum, parum: ... Nun-
quam istæ illis misceri poterunt in æ-
ternum, quia ubi vasa vacua non in-
venit, oleum stare necesse est: nec

Ignis &
aqua non
possunt
iungi.

mittunt vinum novum, nisi in utres
novos, ut ambo conferantur; neque
enim spiritus & caro, ignis & repidi-
tas in uno domicilio commorantur.

S. Bern ad
Fulc. 1.
Epist.

Idem ipse ad Fulconem confir-
mat. Quomodo ignis & aqua simul

esse non possunt, sic spirituales, & car-
nals delitiæ, in eodem se non patiun-
tur. Ut ergo illis locus pare-
tur, hæc funditus evacuentur
necesse.

Non enim convenit in utres
veteres, & sordidos infundi vi-
num, mel, & balsamum illud
cœlestè, prout bene cum Melli-
fluo monet meus Seraphicus:
Errat omnino, si quis illam cœlestem
dulcedinem huic cineri, divinum il-
lud Balsamum huic venenoso gaudio,
charismat a Spiritu sancti hujus sæcu-
li illecebris misceri posse arbitratur.

S. Bonæ.
Solil. c. 6
Balsamū
non misce-
tur cineri

IX.
Neque etiam de impuris car-
nalibus solū voluptatibus hoc
intelligendum, sed quacunque
ex creaturis haustâ consolatio-
ne, sive in verbo, sive in facto,
quæ per mortificationem, tan-
quam divinæ consolationis
principiū privativum, penitus
est evacuanda, & funditus re-
nuntianda, licet non sine pug-
na, & inferioris hominis con-
tradictione, ac dolore contigat,
quem tamen eò copiosior
excipiet consolatio cœlestis,
quò major fuit dolor in ejectione
terrestri. Expertus testa-
tur Psaltes Regius: Domine se-
cundum multitudinem dolorum meo-
rum in corde meo, consolationes tuæ
larisiverunt animam meam. Mul-
ti dolores, sed multæ consolationes
(ait hic S. Augustinus) Amara
vulnera, sed suavia medicamenta.
Non ergo nos absterreat vul-
nus

IX.

Dolorem
sequitur
consolatio

Psal. 93.
v. 19.

S. August
hic.

nus mortificationis, tam pretioso consolationis Balsamo curandum, nec tædeat nos turbidas Aegypti aquas relinquere, ut super aquam refectionis educari possimus, cœlitus infundendas.

Differentia, quam habet cisterna à fonte, vel puteo, est, quod isti aquas suas è terra scaturientes recipiant, quarum venæ ex terræ visceribus nascuntur, sed cisterna non nisi supernè è cœlo demissas excipit aquas: hinc bene cisternæ vacuæ, hæc quidam adscriptit verba: *Exspecto supernas.* Cor hominis, sive Anima nec fontis, nec putei naturam induat, consolationis aquas è terrenis deliciarum venis emendicatura, sed quicquid è terra scaturiginem trahit, respuat, supernas expectans consolationis aquas; Declinamus cum Abraham declivia, & amœna Sodomorum gaudia ad Jordanem in occidente sita, separemus greges, affectiones nostras, à postoribus Loth, à sensualitate, & prudentia carnis,

renuat terrenis consolari anima, & quærere solatia mundi, & aquas Aegypti turbidas, & luteas, sed expectemus supernas, puras & durabiles, quas Deus totius consolationis nobis non denegabit; *Consolabitur Dominus Sion, & consolabitur omnes ruinas* Isa. 40. 31.

Et quamvis exsiccata subinde appareat Cisterna cordis nostri, non tanten alias, nisi supernas anhelemus aquas, quippe *Bonum est prestolari cum silentio salutare Dei.* Nam, *brevis mora, felix hora;* ait S. Bernardus: *Brevis mora siccitatis, sed felix hora supernarum pluviarum; super aquam refectionis aducavit me.* Tunc gustare & videre licebit, quoniam suavis est dominus; *gustate prius, & postea videte,* ait Hugo. Hic licebit gustare, in patria autem videre; gustemus ergo quoniam suavis est Dominus per gratiam, ut eum videamus, & pacua apud eum inveniamus in gloria, Amen.

Thren. 40. v. 26. apud Hug hic.

Siccitas brevis toleranda. Psal. 33. v. 9.

***
* * *

